

Kommunrevisorerna granskar

**UMEÅ KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN**

Grundläggande granskning 2018

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelse och nämnder. Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred. Enligt kommunallagen (12. kap 1 §) är revisionens uppgift att pröva om:

- ▶ Verksamheten sköts ändamålsenligt
- ▶ Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- ▶ Räkenskaperna är rättvisande
- ▶ Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av såväl en grundläggande granskning som av ett antal fördjupade granskningar. Den grundläggande granskningen är den löpande granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder, och består av tre delar:

- ▶ granskning av delårsrapport och årsredovisning
- ▶ granskning av måluppfyllelse
- ▶ granskning av intern styrning och kontroll

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en fortlöpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan. Den grundläggande granskningen kommer att fortgå fram till revisionens slutliga bedömningar i revisionsberättelsen rörande 2018.

2. Syfte

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att utgöra en grund till revisorernas bedömning om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning, och kontroll av verksamheten.

2.1 Avgränsningar

Den grundläggande granskningen avser år 2018. Den del av den grundläggande granskningen som avser delårsbokslut och årsbokslut redovisas i särskilda granskningsrapporter. I de bedömningar som görs i denna rapport har endast de resultat och de prognoser som redovisas i samband med nämndens delårsrapport (T2) beaktats. För en samlad bedömning av årets resultat, se revisionsberättelse och revisionsredogörelse för 2018.

2.2 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Budget och uppdragsplaner 2018
- ▶ Styrelse och nämnders reglementen

2.3 Ansvarig styrelse

Iakttagelserna i denna rapport avser kommunstyrelsen. Enligt reglementet är kommunstyrelsen kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. I reglementet anges att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och gemensamma nämnders verksamhet.

Rapporten är faktagranskad av ledningskoordinator.

2.4 Genomförande

Dialogmöten med kommunstyrelsens och respektive nämndspresidium har genomförts med syfte att inhämta information om den bedrivna verksamheten och därmed, som del, utgöra grund för revisorernas bedömning av styrelsens samt respektive nämnds styrning och uppföljning mot fullmäktiges mål.

I årets grundläggande granskning har presidiet i styrelse och nämnder skriftligt besvarat generella och nämndspecifika frågor samt ett bedömningsformulär. De svar som lämnats har använts som underlag till de dialoger som genomförts med respektive presidium under juni 2018. Vid dialogerna gavs revisorerna även möjlighet att ställa kompletterande frågor. Motsvarande underlag har även använts vid träffarna med nämnder och styrelse som genomförts under hösten (11 september) i syfte att ge samtliga ledamöter möjlighet att yttra sig och föra en diskussion kring de svar som lämnats.

Informationen som inhämtats i samband med styrelse- och nämndsdialogen beaktas även vid revisionernas riskanalys inför kommande år.

Rapporten har skickats för faktakontroll till styrelsens presidium och relevanta tjänstepersoner inom förvaltningen.

2.5 Begreppsförklaringar

Nedan följer en förklaring av de begrepp som revisorerna använder vid sin bedömning:

- ▶ Bristfällig – Omedelbara förstärkningar krävs
- ▶ Tillräcklig – Behov av förstärkningar föreligger
- ▶ Ändamålsenlig – God följsamhet inom området
- ▶ Tillfredsställande – Mycket god följsamhet inom området

3. Bedömningsformulär

3.1 Grundläggande dokumentation

Har styrelsen upprättat följande grundläggande dokumentation:

Dokumentation	Krav enligt	Beslutad av styrelsen	Ev. kommentar
Risk- och sårbarhetsanalyser inom ramen för den interna kontrollen	Reglemente för Umeå kommun styrelse och nämnder, Riktlinjer för intern styrning och kontroll	☒ Ja ☐ Nej	Riskbeskrivning utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys ingår i beslutad Internkontrollplan
Internkontrollplan	Riktlinjer för intern styrning och kontroll	☒ Ja ☐ Nej	Internkontrollplan för 2018 fastställdes av KS i feb 2018
Delegationsordning	Kommunallagen (2017:725) 7 kap. 5-8 §§	☒ Ja ☐ Nej	Kommunstyrelsen har fastställt arbetsordningar för sina utskott i vilka det framgår vilken delegation utskotten har. Därutöver finns delegation i upphandlingsärenden, mark- och exploateringsärenden och personalärenden.

3.2 Intern kontroll

I vilken utsträckning bedömer styrelsen sin följsamhet till följande lagkrav, samt åtaganden enligt reglementen och styrande dokument:

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
<i>Nämnden ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Riktlinjer för intern styrning och kontroll	☐ Bristfällig ☒ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	Den pågående revideringen av arbetsprocess, anvisningar och mallar som beskrivs under punkt 4.2.2 syftar till att förbättra struktur för intern kontroll och styrning, och öka nämndernas direkta delaktighet i riskanalys, riskvärdering och utformning av kontrollåtgärder.

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
<i>Nämnden ska besluta om i vilken utsträckning de beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.</i>	Kommunallagen (2017:725) 7 kap. 8 §	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Till varje sammanträde med kommunstyrelsen redovisas utskottens delegationsbeslut. Denna rutin infördes januari 2018. Beslut om i vilken utsträckning delegationsbeslut ska anmälas har fattats i kommunstyrelsen.
<i>Nämnden ansvarar för att det egna verksamhetsområdet kontinuerligt följs upp och utvärderas.</i>	Reglemente för Umeå kommun styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	Utfallet följs upp månadsvis då även prognos för respektive del görs. (Uppföljning med stadsdirektör). Tertialvis görs uppföljning i form av en rapport som skickas till KSau för beslut.
<i>Nämnden ska årligen planera och genomföra kontroller så att attestreglementet följs.</i>	Attestreglemente	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	Inom ramen för den kommungemensamma inköpsprocessen sker återkommande och systematiska kontroller av attester.

Lakttagelser

Av kommunstyrelsens internkontrollplan framgår att det finns fem risker med utgångspunkt i tre mål. Den risk som styrelsen bedömer ha högst riskvärde är att nya utvecklingsprojekt finansierade genom EU-program inte kommer beviljas. EU-projekt är enligt internkontrollplanen en viktig motor för att kunna genomföra utveckling samt personella och materiella investeringar.

Vi har i granskningen efterfrågat en riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen. Enligt presidiet ingår riskbeskrivning utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys i den beslutade internkontrollplanen som vi tagit del av.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll. Vi noterar dock att styrelsen, i likhet med föregående år, fortsatt inte fullt ut efterlever kommunens riktlinjer för intern styrning och kontroll (reviderad av fullmäktige 2011-09-26, § 153). Av riktlinjerna framgår att en riskanalys ska göras och dokumenteras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk för att inte uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Med riskanalys avses det underlag som ligger till grund för styrelsens riskbeskrivning i internkontrollplanen. Underlaget ska innehålla samtliga identifierade risker för styrelsens verksamhet och ekonomi, inklusive värdering av dessa. Detta innebär att befintlig struktur för intern kontroll behöver förstärkas ytterligare.

3.3 Målstyrning

I vilken utsträckning bedömer styrelsen sin följsamhet till följande lagkrav, samt åtaganden kopplade till ett urval av fullmäktiges mål:

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, samt de bestämmelser i lagar och författningar som verksamheten omfattas av. I vilken utsträckning säkerställer nämnden detta?	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande	<p>KS fastställde 2018-02-13 uppdragsplan och internkontrollplan för de egna verksamheterna. Arbetet pågår med att implementera revisionens rekommendationer inom området.</p> <p>Vid dialogen med styrelsen framkommer önskemål om att hitta en systematik i styrelsens och revisionens arbete (årshjul).</p>
Nämnden har ansvar att verka för att samråd sker med brukare av nämndens tjänster	Kommunallagen (2017:725) 8 kap. 3 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	<p>KS har ansvar för och ingår i ett flertal kontinuerligt återkommande samverkans- och samrådsorgan. Ex vis Umeå kommuns funktionshindersråd, Interreligiösa råd, Folkhälsoråd, Umebrå och inom ramen för KS-np även deltagande i Företagarråd, Industriråd, besöksnäringsråd etc.</p>
Nämnden ska verka för att samverkan sker mellan nämnder för att gemensamt nå kommunens övergripande mål	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	<p>Inom ramen för ordinarie beredning (ex vis genom remiss- och samrådsförfaranden mellan nämnder) sker en väsentlig samordning för att uppnå mål och åtaganden.</p> <p>Inom de samverkans- och samrådsorgan som KS ansvarar för och ingår i sker samverkan mellan berörda nämnder och övriga intressenter (myndigheter/organisationer/föreningsliv/trossa mfund etc).</p>
Verksamheter ska integrera och	Folkhälsomål för Umeå kommun	☐ Bristfällig	Representanter för KS ingår i Umeå kommuns folkhälsoråd. Umeå

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
<p>utvärdera kommunens prioriterade folkhälsomål i den strategiska planeringen. Det ska även göras i genomförandeplaner som verksamheterna årligen skriver, som en del i att nå målet om "Sveriges bästa folkhälsa 2020".</p>	<p>(fullmäktige 2008-05-26)</p>	<p>☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande</p>	<p>kommuns Folkhälsoråd redovisade statistik för 2016 på hur folkhälsan ser ut i kommunen och en uppdatering gjordes under året 2017. Totalt finns det 26 stycken indikatorer. Av dessa går 14 stycken åt rätt håll och har en positiv utveckling, 6 stycken har ett oförändrat läge, och resterande 6 indikatorer har en negativ utveckling. Prioritering gjordes på de områden där utvecklingen går åt fel håll, för att försöka nå målet Sveriges bästa folkhälsa år 2020.</p>
<p>Alla verksamheter inom kommunen ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete, såväl med den inre och yttre kvaliteten.</p>	<p>Strategi för jämställdhet, Jämställdhetsplan</p>	<p>☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☒ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande</p>	<p>Kommunens jämställdhetsutskott har ansvar för att samordna det kommungemensamma jämställdhetsarbetet. Inom ramen för KS verksamheter sker bl a ett aktivt arbete för att nå målet om en jämställdhetsanalyserad budget och arbete med att nå målet om att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv. Personalfunktionen arbetar i enlighet med fastställd jämställdhetsplan.</p>
<p>Umeå kommun har genom barnkonventionen ansvar för att se till att alla barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda. Ett barn och ungdomsperspektiv ska lyftas i alla verksamheter.</p>	<p>Riktlinjer för barnkonsekvensanalys för samtliga nämnder och förvaltningar i Umeå kommun (fullmäktige 2005-11-28, § 225)</p>	<p>☐ Bristfällig ☒ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☐ Tillfredsställande</p>	<p>Ett arbete med att säkra att samtliga relevanta perspektiv (ekonomi, miljö, jämställdhet, barnkonsekvens etc) innefattas i beredning pågår och kommer att ta sig uttryck i en checklista som stäms av i anslutning till att ärenden bereds till KS.</p>

Iakttagelser

I kommunstyrelsens uppdragsplan framgår samtliga av fullmäktiges mål. Styrelsen har inte brutit ned fullmäktiges mål till egna mål för verksamheten. Styrelsen har i sin uppdragsplan, för en majoritet av respektive kategori av fullmäktigemål, fastställt ett antal särskilda uppdrag.

Vid dialogen med styrelsen framkom att styrelsen har en ambition att ta ett helhetsgrepp som säkerställer den röda tråden från fullmäktiges mål till mål på nämnds nivå.

Av styrelsens verksamhetsuppföljning (T1 2018) framgår att styrelsen följer upp det övergripande målet om 200 000 medborgare år 2020 med hjälp av resultatmått kopplade till detaljplanering. Övriga fastställda mål i uppdragsplanen följs inte upp. Motsvarande gäller för T2.

Samtliga av de personalpolitiska målen fastställda av fullmäktige har målvärden och mätvärden för 2018. Dessa följs även upp i T1 och T2.

För år 2018 framgår att styrelsen inte har antagit något styrkort för sin verksamhet.

I kommunens delårsrapport för T2 framgår att kommunfullmäktige i juni 2018 fattade beslut om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inleda en översyn av kommunens styr- och budgetmodell. I samband med översynen bör målstyrning och måluppföljning belysas och utvecklas, enligt delårsrapporten. Detta då avsaknaden av gemensam modell och definition av målstyrning och måluppföljning medför svårigheter att redovisa en aggregerad måluppfyllelse för kommunen som helhet.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsens målstyrning är tillräcklig. Dock har styrelsen inte brutit ned fullmäktiges mål. Enligt reglementet för Umeå kommuns styrelse och nämnder (2014-11-24, § 150) har samtliga nämnder i uppdrag att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Av reglementet kan vi inte utläsa att annat än detta har angetts för styrelsen.

3.4 Ekonomi

I vilken utsträckning bedömer styrelsen sin följsamhet till följande lagkrav samt åtaganden som fullmäktige ålagt enligt reglemente:

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
Nämnden ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.	Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 5 §	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Kommunstyrelsen upprättar årligen plan och budget för den egna verksamheten (uppdragsplan och budget fastställd 13 feb 2018). Utfallet följs upp månadsvis då även prognos för respektive del görs. (Uppföljning med stadsdirektör). Tertialvis görs uppföljning i form av en rapport som skickas till KSau för beslut.

Åtagande	Krav enligt	Styrelsen bedömer följsamheten som...	Hänvisning till underlag och exempel som styrker bedömning
Nämnden ska rapportera till fullmäktige om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under året.	Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	☐ Bristfällig ☐ Tillräcklig ☐ Ändamålsenlig ☒ Tillfredsställande	Kommunstyrelsen ingår i den ordinarie rapporteringen (delårs- och årsbokslut) som sker till fullmäktige. Därutöver sker rapportering vid förekommen anledning.

Lakttagelser

Av styrelsens T1-uppföljning framgår att styrelsens resultat under första tertialet uppgick till +53,6 mnkr. I uppföljningen finns en redogörelse på verksamhetsnivå där resultatet för respektive verksamhet framgår, tillsammans med en förklaring till vad verksamheternas över- respektive underskott består i. I T1 framgår även en årsprognos som visar att styrelsen vid årets slut väntas ha ett resultat om +25,5 mnkr.

Av styrelsens T2-uppföljning framgår att styrelsens resultat under årets åtta första månader uppgick till +50 mnkr. Det prognosticerade resultatet för 2018 är enligt kommunens delårsrapport +78 mnkr.

Vid dialogen framkommer att ekonomifunktionen är den enda av stödfunktionerna som ännu inte är kvalitetscertifierad, vilket presidiet bedömer vara ett förbättringsområde.

Bedömning

Utifrån vad som framkommit av denna översiktliga granskning bedömer vi att styrelsens interna ekonomistyrning är tillräcklig. Med anledning av att den grundläggande granskningen är översiktlig görs bedömningen med begränsad säkerhet.

4. Frågeställningar till styrelsens presidium

4.1 Generella frågeställningar

4.1.1 Hur arbetar styrelsen med digitalisering av verksamheten?

Enligt presidiet har kommunstyrelsen det kommunövergripande ansvaret för arbetet med digitalisering i kommunen. Ett omfattande kompetenshöjande arbete kring den digitala transformationen inleddes under 2017. I det arbetet har både politiker och ledare i organisation fått djupare insikt i behovet av och möjligheterna med en ökad digitalisering och verksamhetsutveckling. Ett digitaliseringsråd med representanter från kommunorganisationens olika verksamheter har bildats och de har förutom kompetenshöjning och arbetat med konkreta case för olika medborgar-/brukarresor. Inför 2019 så kommer arbetet intensifieras och breddas ytterligare, då digitaliseringen prioriteras i verksamhetsplaneringen samt att den nya organisationen ska sjösättas.

Vid dialogen beskriver presidiet att det finns mycket intressanta aspekter kopplade till kommunens digitalisering och utveckling. I vissa verksamheter är det nödvändigt att komma igång med vissa digitala satsningar – exempelvis inom äldrenämndens verksamheter. Det är en nödvändig nationell

utmaning, enligt presidiet, att socialtjänst och skola digitaliseras utifrån rådande behov. Bland annat som en aspekt för att klara kompetensförsörjningsbehoven inom kommunen.

För användarvänlighet och funktion är det angeläget, enligt presidiet, att digitalisering sker på verksamhetsnivå som en del i att tillgängliggöra teknik och digitala möjligheter. Presidiet beskriver att det är positivt att flera verksamheter har idéer om hur digitaliseringen ska hanteras.

4.1.2 Har styrelsen ändamålsenliga rutiner vad gäller sekretessbelagd information?

I kommunstyrelsens verksamheter är i huvudsak all information offentlig. Det finns dock sekretess inom exempelvis upphandling och personal. Under 2018 har dokumentet "Instruktion för handhavande av sekretessbelagda handlingar i Umeå kommun" uppdaterats. Överlag är förekomsten av sekretessärenden låg inom kommunstyrelsens verksamheter. Detta då individärenden generellt sett inte löper upp till kommunövergripande nivå.

4.1.3 Vilka är styrelsens utmaningar på kort och lång sikt?

En långsiktig utmaning är att utveckling och tillväxt sker med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

En kortsiktig utmaning är att tillgodose behov av kompetensförsörjning och digital transformation samt fortsätta utveckla goda förutsättningar för näringsliv och bostadsförsörjning.

För att möta utmaningarna krävs digitalisering inom verksamheter där kompetensbrist råder inom vissa yrkeskategorier. Vård och omsorg är enligt presidiet ett prioriterat område, där 700 sommarjobb erbjuds till yngre invånare. Som en del i att locka yngre är digitaliseringen ett viktigt verktyg.

Trots kompetensförsörjningsbehov har Umeå kommun generellt sett goda förutsättningar mot bakgrund av att det är en universitetsstad. Trots detta krävs bättre arbetsvillkor och möjligheter för erfarna medarbetare att arbeta längre inom sitt yrke. Vissa nya former för samverkan kan även vara aktuella att se över – exempelvis en lärarpool i Umeåregionen.

4.2 Specifika frågor till styrelsen

4.2.1 Är det kommunstyrelsens bedömning att kommunen har en ändamålsenlig kris- och katastrofberedskap?

Enligt presidiet är beredskapen god. Enligt uppgift har förberedelser påbörjats för att höja säkerhetsnivån bland annat för att hantera dokument, och för bedömning av vilken personal som behöver säkerhetsprövas/krigsplaceras inom kommunens organisation. Utöver detta är skyfallsanalys genomförd och nödvattenplanering går in i en slutfas.

För att kunna praktiskt hantera en extraordinär händelse krävs utbildning och övning. Senaste årets genomförande utifrån plan ser ut som följer;

- ▶ Utbildning i stabsarbetsmetodik och stabstjänst 2017.
- ▶ Utbildning av stabschefer 2017.
- ▶ Diverse utbildningar i Totalförsvaret 2017-2018.
- ▶ Övning Holger årligen, inkallningsövningar årligen (RapidReach).

Tillkommande uppgifter och utkast till plan för uppgifternas lösande enligt följande;

- ▶ Planering för civilt försvar skall återupptas under 2018-2019 för att fastställas senast 2020.

- ▶ Signalskyddsplan skall upprättas innan kommunen får hantera signalskyddsmaterial och kryptoutrustning. Upprättas av signalskyddschef som är utsedd och godkänd september 2018.
- ▶ Planering för ledningsplats (-er) skall återupptas snarast, då det kommer att vara en viktig del i planverket för civilt försvar.

Andra perspektiv som lyfts vid dialogen är fysisk säkerhet, där ombyggnad av stadshusreceptionen är en säkerhetsåtgärd.

4.2.2 Vilka åtgärder vidtas mot bakgrund av granskningen av intern kontroll som genomfördes under 2017?

Utifrån de rekommendationer som framkom i granskningen av Umeå kommuns struktur för intern kontroll är följande åtgärder genomförda/planerade:

- ▶ Ett forum för dialog om intern-kontrollfrågor har bildats. Forumet har haft fyra möten under våren 2018. Inom ramen för forumet har förslag till förtydligad process för riskanalys och upparbetande av kontrollåtgärder (internkontrollplan) tagits fram. Förslaget kommer att presenteras för styrelsen under tidig höst 2018 tillsammans med förslag till revidering av anvisningar och mallar, (arbetet med revidering av anvisningar och mallar kommer att pågå under sommaren 2018).
- ▶ Enligt framtagna planering föreslås reviderad arbetsprocess med anvisningar och mallar därefter skickas på remiss från KS till berörda nämnder. Efter remiss och ev korrigeringar med anledning av synpunkter från nämnderna fattar styrelse beslut om revideringar av arbetsprocess, anvisningar och mallar.
- ▶ Efter beslut kommer arbetsprocess, anvisningar och mallar användas vid utbildning av nya nämnder (inför kommande mandatperiod) och tillämpas vid riskanalys och framtagande av intern-kontrollplaner i berörda nämnder.

4.2.3 Hur utövar styrelsen sin uppsiktsplikt?

Kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret betydande kontakt med bolagen. Kontakterna sker bland annat vid styrelsemöten, månatliga möten inom kommun- och koncernens ledningsgrupp samt möten inom bolagskoncernen. Enligt presidiet utgör dessa forum en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 1 § a KL. För att ytterligare förbättra informationen till kommunstyrelsen har respektive helägt och delägt bolag under året en föredragning och frågestund på kommunstyrelsens ordinarie sammanträden. Till detta kommer dokumentation i form av bolagsordningar, ägardirektiv, årsredovisningar och styrelseprotokoll samt bolagsstyrningsrapporter.

När en nämnd aviserar underskott i T1- eller T2-rapportering kallas företrädare för nämnden till KSAU för att beskriva vilka åtgärder som ska vidtas inom verksamheterna. Enligt presidiet blir alla fullmäktiges mål hanterade, även om målen i viss utsträckning hanterats vagt.

Efter genomförda dialogmöten, har revisorerna gjort iakttagelser kopplade till kommunstyrelsens ansvarsområde, vilka kommenteras här. Bland annat genom kommunledningens egna genomlysningar av kommunens budgetprocess samt hantering och uppföljningar av budgeterade investeringar, har omfattande brister i beredningen av budgetbeslut på tjänstemannanivå identifierats. Genomlysningarna påvisade även omfattande brister i uppföljning och återrapportering till kommunstyrelsen.

I revisorernas granskning av tekniska nämndens verksamhetsstyrning och interna kontroll har brister i kommunstyrelsens uppsikt över tekniska nämnden redovisats.

4.2.4 Hur fortlöper arbetet med anpassningar kopplade till GDPRs ikraftträdande?

På kommunövergripande nivå har ett projekt drivits det senaste året med en extern projektledare och projektgrupp med kommunjurister, några tidigare PUL-ombud (nämndsekreterare och kommunsekreterare), stadsarkivarie, informationssäkerhetssamordnare. Därutöver har en arbetsgrupp med PUL-ombud, representanter från bolagen, kommunjurister m.fl. och tillsammans med verksamheterna genomfört en kartläggning av alla system som innehåller personuppgifter samt alla personuppgifter som finns utanför system. Samtliga uppgifter har registrerats i RegIT, kommunens register för IT-system. Ett antal styrande dokument har identifierats, tagits fram och några av dem också antagits politiskt. För närvarande tas en restlista fram, som ska fungera som prioritering i det fortsatta arbetet. Vi har ett gemensamt dataskyddsombud för alla nämnder, kommunjurist Eric Lindström. Kommunen har därutöver inrättat en organisation bestående av personuppgiftskoordinatorer som en förlängd arm från dataskyddsombud ut i verksamheterna.